

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

quaestio 84. An priora indulta et priuilegia Inqvisitoribus data sint per
posteriores constitutiones reuocata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

presentis constitutionis auctoritate permittimus, quod Episcopus vel Inquisitorum secretum possint indicare illis, quibus (vt promissum est) processum huiusmodi explicabunt: ut in eos si arcana consilij, seu processus, sibi sub secreto ab eisdem Episcopo uel Inquisitoribus patefacta prater eorum licentiā alijs patefecerint, excoicationis sententiam, quam ex secreti uiolatione ipso facto incurrant, si eis expedire uidebitur, promulgare.

COMMENT. CXXX.

Explorati iuris est id de quo querit hic Eymeri *Ecus*: potest enim Episcopus & Inquisitor indicare silentium consultoribus, etiam sub pena excommunicationis, vt super questione proxime precedenti dictum est; idem docet Repertorium Inquisitorum, verbo, secretum. & Bernardus Comensis in lucerna Inquisitorum, verbo, Inquisitor. §. 21. & quam sit ingens scelus secreta reuelare, explicat Aegidius Bossius, eo loco, quem superiori commentario indicauimus. eum uidebo.

QVAESTIO LXXXII.

An Episcopus & Inquisitor possint se mutuo excommunicare ob indictum secretum.

Qtuagesima secunda quaestio est: Vtrum Episcopus & Inquisitor praedictis peritis excommunicationis sententiam iniungendo quatenus nomina deferentium aut testificantium non reuelent, possint se excommunicare mutuo hac de causa, etiam ne reuelent?

Respondemus q̄ non, vt in alleg. c. Statuta. §. Et ut eorundem de haeret. lib. 6. unde ibi concessio quod possint peritos excommunicare hac de causa, ut est dictum quaest. proxima, statim sequitur ita: Sic tamen q̄ Inquisitores Episcopum, uel Episcopus Inquisitores non excommunicent hac de causa.

COMMENT. CXXXI.

Iudices fidei alter alterum excommunicare non potest, iuxta tradita hic ab auctore. Haec assertio ratione non caret, nam si se mutuo excommunicarent, id fidei negotijs proculdubio obesser. Et hoc prorsus spectare uidetur privilegium concessum Inquisitoribus ab Urbano 1111. in extrauag. incip. Ne Inquisitionis negotium, quam retulit Eymericus supra, par. 2. in qua sancitum est, ne Inquisitor & eius notarius, excommunicari possint a delegatis sedis Apostolicae, adde Syluestrum in summa, verbo, haeresis. 2. q. 8. Certa hac spectantia dicam in questione proxime sequenti.

QVAESTIO LXXXIII.

An Episcopus & Inquisitor teneantur ad secretum quod alijs indicunt.

Qtuagesima tertia quaestio est: Vtrum Episcopus & Inquisitor indicentes praedictis secretum, de non reuelando nomina deferentium seu testificantium per sententiam

A excommunicationis latae, ipsi etiam Episcopus & Inquisitor ad secretum huiusmodi arceantur? Respondemus q̄ sic, ut patet in alleg. c. Statuta. §. & vt eorundem de haeret. lib. 6. Unde prohibito ibi, quod Episcopus & Inquisitor non possint se excommunicare mutuo hac ex causa, ut dictum est supra quaest. proxima, de Episcopo & Inquisitore, sequitur sic: Sed Episcopi ex iniuncto ex nunc a nobis sub uirtute sanctae obedientiae districto precepto, ad secretum huiusmodi teneantur.

COMMENT. CXXXII.

Quamuis se mutuo Episcopus et Inquisitor ob secretum custodiendum in causis fidei, excommunicare non possint, ut proxime dictum est, nihilominus tamen ad illud obseruandum in uirtute obedientiae ex districto Papa precepto obligantur; quod equidem ratione non caret: quemadmodum enim graui incommoda consequi possunt ex huiusmodi secreti uiolatione, cum periti & consultores reuelarent, eadem nascerentur si Episcopus, aut Inquisitores manifestarent.

Ergo si Episcopus & Inquisitores extra casus sibi a iure concessos & permisos, & negotijs fidei necessarios, reuelarent, aut testes, aut delatos, aut denuntiatores, & accusatores, vel alia sacri officij secreta, quamuis ipso iure excommunicati non essent; quoniam hoc nullo iure (quod ego sciam) cautum inuenitur: tamen mortaliter peccarent, quia sibi districte iniungitur a Papa sub uirtute sanctae obedientiae ne reuelent; essent enim iusta & legitima legis transgressores, facere autem in materia graui contra iustam & legitimam legem; nulla rationabili causa urgente, vel excusante leuialis est culpa, vt uno ore fateantur Theologi, quos sequuntur Canonistae, & ceteri beneficentissimi, atque hoc est in hac causa diligentissime obseruandum.

Episcopi & Inquisitores reuelantes secretum extra casus permisos mortaliter peccant.

DE STATVTIS ET CONSTITUTIONIBUS PRO OFFICIO INQUISITIONIS.

QVAESTIO LXXXIII.

An priora indulta & priuilegia Inquisitoribus data, sint per posteriores constitutiones reuocata.

Qtuagesima quarta quaestio est: Vtrum Inquisitoribus Apostolica priuilegia, indulta, constitutiones, & ordinationes, seu ad consultata responsiones factae per sedem Apostolicam, sint per constitutiones postmodum factas, de quibus habetur in 6. Decretalium, & in Clemen. tit. de haeret. simpliciter reuocata?

Respondemus quod non nisi in his, in quibus obuiant constitutionibus antedictis: ut patet in c. fin. Statuta. de haeret. lib. 6. ubi in fine dicitur sic: Constitutiones uero, ordinationes, & mandata alia praede-

Relat. supra pag. 111.

prædecessorum nostrorum, in negotio hæreticæ prauitatis facta, concessa, seu etiam ad consulta responsa, quæ constitutionibus superscriptis super eadem editis prauitate non obuiant, in suo uoluntate robore permanere.

In c. multorum, de hære. in Clem. in fi. dicitur sic: Alia sanè, quæ circa præmissum inquisitionis officium, à nostris sunt prædecessoribus instituta (quatenus præfenti decreto non obuiant) facti approbatione concilij reborata, in sua uoluntate firmitate manere.

COMMENT. CXXXIII.

Verissime concludit hoc loco Eymericus constitutiones, & ordinationes Apostolicas contra hæreticam prauitatem editas, nõ esse per alias posteriores reuocatas: hoc enim fauore fidei ita constituere oportuit. per leges quoque; civiles idem sancitum est ut apparet in l. Arriani. C. de hære.

Occasione huius quæstionis agendum nobis hoc loco erat de uirtute, & robore extrauagantium uarijs temporibus per diuersos Romanos Pontifices editarum in negotio sanctissimæ Inquisitionis: Ceterum cum in fine huius operis hanc disputationem habuerimus, locum ubi de his agimus, indica se sit satis, ne eadem sæpius reperiita lectoris animum onerent.

QVÆSTIO LXXXV.

An Episcopus, & Inquisitor simul interpretari possint statuta contra hæreticos edita.

Quæstima quinta quæstio est: Vtrum Inquisitor cum Episcopo, uel eius Vicario, possit statuta contra hæreticos, credentes, receptatores, fautores, & defensores eorum edita, interpretari, si & quando circa ea ambigua oriuntur?

Respondemus quod sic; ut patet in litteris Apostolicis prædictis l. in. iij. tenoris sequentis: Cum negotium fidei catholice aduersus hæreticam prauitatis errores uobis, ut uestra prudentia deprehendat vulpeculas demolientes uincam Domini, sub certa forma per alias litteras duxerimus committendum; ut commissum uobis ad Apostolica sede tam salubre ac utile ministerium exequi liberius, ac exercere possitis efficacius, in hac parte interpretandi statuta ecclesiastica, & secularia contra hæreticos edita, & hæreticorum filios, & nepotes, erentium quoque, fautorum, defensorum, & receptorum ipsorum, dignitatibus, personaribus, & honoribus quibuscunque, ac beneficijs ecclesiasticis, & publicis officijs; & infra. liberam uobis auctoritate præsentium concedimus potestatem.

In litteris uero Apostolicis Alexandri iij. habetur sic: Vt commissum uobis inquisitionis officium contra prauitatem hæreticam efficacius, & liberalius exequi ualeatis, interpretandi, uel declarandi unã cum diocesani locorum, in quibus est idem officium uobis commissum, uel ipsorum Vicarijs, tum diocelanos abesse contigerit, statuta

contra hæreticos credentes, receptatores, fautores, & defensores eorum edita quoties in eis apparuerit aliquid ambiguum, uel obscurum; & infra. uobis auctoritate præsentium concedimus facultatem.

COMMENT. CXXXIII.

Hoc insigne priuilegium in fauorem fidei Inquisitoribus tributum est. Cum enim multæ quotidie in penis hæreticorum, & causis fidei oriantur dubitationes, quæ non sunt plenè & apertè per leges declaratas; sunt enim plura negotia quam leges; suntque plures articuli negotiorum, & dubiorum, quam sanctiones: propterea, ne foret necesse in singulis dubijs Pontifici Romanum cõsultare, salubriter cautum est, ut leges in hæreticos editas possent Inquisitores interpretari. exempla passim occurrunt, quæ libenter hic gratia breuitatis omittimus; unum esset potest illud, cuius meminimus supra in hac 3. parte, num. 34. tit. de forma aggrauandi officiales. §. quoniam uero.

Huius autem priuilegij mentionem faciunt Tabiensis in sum. verbo, Inquisitor. §. 39. Campesius apud Zanchinum cap. 16. versic. rursus arbitrium iudicis. Locatus in opere iudiciali, verbo, interpretari, & verbo, statuta Ioannes Royas tract. de bar. par. 1. nu. 426. & alij.

Iam quantum spectat ad rescriptum Innocentij iij. quod hic citat Eymericus, id nondum uidemus authenticum. alterum uero Alexandri iij. quod refert in fine quæstionis, uidimus authenticum in bibliotheca Illustrissimi Card. Felicis Peretti, allatum ex Assisio; eratque missum Fratris ordinis Minorum Inquisitoribus hæreticam prauitatis. Datum Anagnini. x. Calen. Decemb. Pontificatus sui anno iij.

QVÆSTIO LXXXVI.

An Inquisitor per se possit in uerbis ambiguis interpretari dicta statuta.

Quæstima sexta quæstio est: Vtrum Inquisitor sine Episcopo, & eius Vicario possit statuta edita contra hæreticos, credentes, receptatores, fautores, & defensores eorum, interpretari, si circa ea dubia oriuntur?

Respondemus quod sic; ut patet in litteris Apostolicis Alexandri iij. Præ cunctis, ubi habetur sic: Præ cunctis, & infra. Nec non interpretandi statuta contra hæreticos, credentes, receptatores, fautores, & defensores eorum edita, quoties in eis apparuerit aliquid ambiguum, uel obscurum; & infra. auctoritate præsentium concedimus facultatem.

COMMENT. CXXXV.

Hoc priuilegium amplius est, & patentius: libere enim concedit Eymericus solum Inquisitor posse interpretari statuta dubia, seu uerba statutorum ambigua, reperia in statutis, editis contra hæreticos.

Ceterum,

Relat. supra pag. 136.

Inquisitor cum Episcopo potest interpretari statuta contra hæreticos edita.